

Lai top gaisma!

Elders Kventins L. Kuks
no Divpadsmit apustuļu kvoruma

Mūsu pieaugoši netaisnīgajā pasaulē ir būtiski, lai vērtības, kas balstītas uz reliģisku pārliecību, būtu daļa no publiskām runām.

Pagājušā mēnesī es svinēju savu dzimšanas dienu. Kā dzimšanas dienas dāvanu mana sieva Marija uzdāvināja man kompaktdisku ar dziesmām par cerību un ticību, kuras izpilda slavena britu dziedātāja vārdā Vera Linna, kura iedvesmoja savus klausītājus Otrā pasaules kara drūmo dienu laikā.

Tam, ka mana sieva man pasniedza šo dāvanu, ir iemesls. 1940. gada septembrī uzlidojumi pār Londonu notika dienu pirms manas dzimšanas.¹ Mana mamma, kura savā slimnīcas palātā pa radio klausījās ziņojumu par uzlidojumu Londonai, nolēma mani nosaukt radio korespondenta vārdā — Kventins.

Dziedātāja Vera Linna tagad ir 93 gadus veca. Pagājušajā gadā tika atkārtoti izdotas dažas no viņas kara laika dziesmām, un tās nekavējoties sasniedza Lielbritānijas mūzikas topu virsotnes. Tie no jums, kas ir nedaudz vecāki, atcerēsies dažas no dziesmām, piemēram, „The White Cliffs of Dover” („Duvras baltās klintis”).

Viena dziesma ar nosaukumu „When the Lights Go on Again (All over the World)” („Kad atkal iedegsies gaismas visā pasaulē”) dziļi aizskāra mani. Šī dziesma man prātā raisīja divas domas: pirmā no tām, pravietiskie vārdi, kurus izteica britu valstsvīrs: „Gaismekļi izdziest visā Eiropā. Mēs tos neredzēsīm vairs iedegtus mūsu laikā;”² un otrā, uzlidojumu reidi, kas tika veikti pār britu pilsētām, piemēram, Londonu. Lai uzbrucējiem padarītu grūtāku mērķa atrašanu, izslēdza elektrību. Tika izslēgts apgaismojums un logi tika aizklāti ar audumu.

Šī dziesma atspoguļoja optimistisku cerību, ka brīvība un gaisma tiks atjaunota. Tiem no mums, kas saprot Pestītāja un Kristus gaismas³ lomu nerimstošajā konfliktā starp labo un ļauno, ir saprotama līdzība starp Otro pasaules karu un morālo konfliktu šodien. Ar Kristus gaismu visa cilvēce „var atšķirt labu no ļauna”.⁴

Nekad nav bijis viegli iegūt vai saglabāt brīvību un gaismu. Kopš kara debesīs ļaunā spēki ir izmantojuši ikvienu iespējamo līdzekli, lai iznīcinātu izvēles brīvību un nodzestu gaismu. Uzbrukums morāles principiem un reliģijas brīvībai nekad nav bijis spēcīgāks.

Mums kā pēdējo dienu svētajiem ir jādara viss, ko spējam, lai nosargātu gaismu un aizsargātu mūsu ģimenes un sabiedrību no šī uzbrukuma morālei un reliģijas brīvībai.

Ģimenes aizsargāšana

Pastāvīgās briesmas ģimenei ir straujš ļauno spēku uzbrukums, kas, šķiet, nāk no visām pusēm. Lai gan galvenokārt mums ir jācenšas tiekties pēc gaismas un patiesības, mēs rīkotos gudri, ja pasargātu mūsu mājas no nāvējošām bumbām, kas iznīcina garīgo attīstību un izaugsmi. It īpaši pornogrāfija ir ierocis masveida morāles iznīcināšanai. Tās ietekme morāles vērtību sagraušanā ir jūtama visvairāk. Dažas TV programmas un interneta vietnes ir tikpat letālas. Šie ļaunie spēki no pasaules paņem gaismu un cerību. Morālā pagrimuma ātrums palielinās.⁵ Ja mēs nepasargāsim savas mājas un dzīvi no ļaunuma, nebūsim pārsteigti, ja iznīcinoši morālie sprādzieni satrieks mieru, kas ir balva par taisnīgu dzīvošanu. Mūsu pienākums ir būt pasaulē, bet ne no pasaules.

Papildus tam mums ir lielā mērā jāpalielina paklausība un uzticība savai reliģijai mājās. Iknedēļas ģimenes mājvakari, ikdienas ģimenes lūgšanas un Svēto Rakstu studēšana ir būtiska. Mums ir jāievieš savās mājās informācija, kas ir tikumīga, jauka, labi novērtēta vai uzslavas vērtā.⁶ Ja mēs padarām savas mājas par svētām vietām, kas pasargā mūs no ļauna, mēs būsim aizsargāti no nelabvēlīgajām sekām, par ko pareģots Svētajos Rakstos.

Sabiedrības aizsargāšana

Papildus savu pašu ģimeņu aizsargāšanai, mums vajadzētu būt gaismas avotam mūsu sabiedrības aizstāvēšanai. Glābējs teica: „Lai jūsu gaisma spīd ļaužu priekšā, ka tie ierauga jūsu labos darbus un godā jūsu Tēvu, kas ir debesīs.”⁷

Mūsu dienas ir tikušas aprakstītās kā „pārpilnības laiks un šaubu laikmets”.⁸ Pamata ticība Dieva spēkam un pilnvarām ne tikai tiek apšaubīta, bet arī nomelnota. Kā šajos apstākļos mēs varam veicināt vērtības tādā veidā, kas liks neticīgajiem un apātiskajiem sniegt atbalstu un palīdzēt samazināt strauji pieaugošo pagrimumu vardarbībā un ļaunumā?

Šim jautājumam ir milzu nozīme. Padomājiet par pravieti Mormonu un viņa mokām, kad viņš paziņoja: „Kā gan jūs varējāt atraidīt Jēzu, kas stāvēja ar atvērtam rokām, lai jūs pieņemtu!”⁹ Mormona sāpes bija pamatotas, un viņa dēls Moronijs tika atstāts, lai aprakstītu „bēdīgo stāstu par [viņa] tautas iznīcināšanu”.¹⁰

Mana personīgā dzīves un savstarpējās saskarsmes pieredze ar cilvēkiem visā pasaulē ir likusi man būt optimistiskam. Es ticu, ka gaisma un patiesība mūsu dienās tiks pasargāta. Visās tautās ir liels skaits cilvēku, kas pielūdz Dievu un jūtas atbildīgi Viņa priekšā par savu uzvedību. Daži novērotāji tic, ka īstenībā notiek globāla ticības atdzimšana.¹¹ Kā baznīcas vadītāji mēs esam tikušies ar citu reliģiju vadītājiem un esam atklājuši, ka ir kopīgs morāls pamats, kas pārsniedz teoloģiskās atšķirības un vieno mūs centienos pēc labākas sabiedrības.

Mēs arī atklājam, ka lielākā daļa cilvēku vēl ciena morāles pamata vērtības. Bet nekļūdieties: ir arī cilvēki, kuri ir apņēmības pilni gan iznīcināt ticību, gan noliegt jebkādu reliģisku ietekmi uz sabiedrību. Citi ļauni cilvēki izmanto, manipulē un gremdē sabiedrību ar narkotikām, pornogrāfiju, seksuālu izmantošanu, cilvēktirdzniecību, laupīšanu un negodīgiem biznesa darījumiem. Šādu cilvēku spēks un ietekme ir ļoti liela, pat ja pēc skaita viņu ir nosacīti maz.

Vienmēr ir bijusi nerimstoša cīņa starp ticības ļaudīm un tiem, kuri tiecas atbrīvot sabiedrisko dzīvi no reliģijas un Dieva.¹² Daudzi publiskie līderi šodien noliedz pasaules morāles skatījumu, kas balstīts uz jūdu/kristiešu vērtībām. Pēc viņu domām nav objektīvas morālās kārtības.¹³ Viņi tic, ka morāles mērķiem nevajadzētu dot priekšroku.¹⁴

Tomēr lielākā daļa cilvēku cenšas būt labi un godājami. Kristus gaisma, kas ir atšķirīga no Svētā Gara, informē viņu sirdsapziņu. No Svētajiem Rakstiem mēs zinām, ka Kristus gaisma ir „gars, [kas] dod gaismu katram cilvēkam, kas nāk pasaulē”.¹⁵ Šī gaisma tiek dota „visas pasaules labumam”.¹⁶ Prezidents Boids K.Pekers ir mācījis, ka tā ir „iedvesmas avots, kas katram no mums ir kopīgs ar visiem citiem cilvēces ģimenes locekļiem”.¹⁷ Tieši tādēļ daudzi pieņems morāles vērtības, pat ja tās balstītas uz reliģisku pārliecību, kuru viņi paši personīgi neatbalsta. Kā mēs lasām Mormona grāmatas Mosijas grāmatā, „nav parasti, ka tautas balss vēlētos kaut ko pretēju tam, kas ir taisnīgi; bet ir parasti mazākajai tautas daļai vēlēties to, kas nav taisnīgi”. Tad Mosija brīdina — „ja pienāks laiks, kad tautas balss izvēlēsies nekrietnību, tad tas būs laiks, kad Dieva sodi nāks”.¹⁸

Mūsu pieaugoši netaisnīgajā pasaulē ir būtiski, lai vērtības, kas balstītas uz reliģisku pārliecību, būtu daļa no publiskām runām. Morāles nostājai, kas balstās uz reliģisku pārliecību, jābūt vienādi pieejamai publiskās debatēs. Pārsvārā valstu konstitūcijās reliģiskai sirdsapziņai var netikt dota priekšroka, bet to arī nevajadzētu ignorēt.¹⁹

Reliģiska ticība ir gaismas, zināšanu un gudrības avots, un tā sniedz labumu sabiedrībai spēcīgā veidā, kad tās sekotāji nododas tikumiskai uzvedībai, jo viņi jūtas atbildīgi Dieva priekšā.²⁰

Divi reliģiski principi paskaidros šo domu.

Godīga uzvedība, kuru motivē atbildība Dieva priekšā

Trīspadsmitais Ticības apliecinājums sākas ar vārdiem: „Mēs ticam, ka jābūt godīgiem”. Godīgums ir princips, kas balstās uz reliģisku pārliecību, un tas ir viens no Dieva pamata likumiem.

Pirms daudziem gadiem, kad man bija juridiskā prakse Kalifornijā, kāds draugs un klients, kas nebija mūsu konfesijas loceklis, ienāca mani apraudzīt un ar lielu entuziasmu parādīja man vēstuli, kuru viņš bija saņēmis no kāda PDS bīskapa netālā bīskapijā. Bīskaps rakstīja, ka Baznīcas loceklis, mana klienta bijušais darbinieks, ir ņēmis materiālus no mana klienta darba vietas un bija uzskatījis, ka tie bija pārpalikumi. Bet pēc tam, kad viņš bija kļuvis par Pēdējo Dienu svēto un mēģinājis sekot Jēzus Kristus evaņģēlijam, šis darbinieks bija apjautis, kas tas, ko viņš bija darījis, bija negodīgi. Vēstulē bija pievienota naudas summa, kas nosedza ne tikai materiālu izmaksas, bet arī procentus. Manu klientu iedvesmoja, ka Baznīca atbalstīja šo cilvēku viņa centienos tikt samierinātam ar Dievu.

Padomājiet par gaismu un patiesību, kas ir kopīga godīguma vērtība jūdu/kristiešu pasaulē. Padomājiet par ietekmi uz sabiedrību, ja jaunatne nekrāptos skolā, ja pieaugušie būtu godīgi darba vietā un būtu uzticīgi saviem laulības zvērestiem. Mums pamata godīguma koncepts pamatojas uz Pestītāja dzīvi un mācībām. Godīgums ir arī novērtēta

īpašība daudzās citās ticībās un vēsturiskajā literatūrā. Dzejnieks Roberts Borns teica: „Godīgs cilvēks ir Dieva cildenākais darbs.”²¹ Gandrīz ikvienā gadījumā ticības ļaudis jūt atbildību Dieva priekšā būt godīgiem. Tas bija iemesls, kāpēc minētais cilvēks Kalifornijā nožēloja savu iepriekšējo negodīgo rīcību.

Pagājušajā gadā grāda piešķiršanas ceremonijas uzrunā Kleitons Kristensens, Hārvardas profesors un Baznīcas vadītājs, dalījās patiesā stāstā par kolēģi no citas valsts, kas bija studējis demokrātiju. Šis draugs bija pārsteigts, cik ārkārtīgi svarīga reliģija ir demokrātijai. Viņš uzsvēra, ka sabiedrībā, kur pilsoņi no mazotnes ir audzināti just atbildību Dieva priekšā par godīgumu un godprātīgumu, viņi paklausīs likumiem un paražām, kas veicinās demokrātijas ideālus, lai arī tie būtu ar likumu nepiemērojami. Sabiedrībās, kur tā nenotiek, nevar būt pietiekami daudz policistu, lai ieviestu godīgu uzvedību.²²

Skaidrs, ka morāles vērtības, tostarp, cieņa pret godīgumu, var spēlēt nozīmīgu lomu, lai nodibinātu gaismu un taisnību un uzlabotu sabiedrību, un to būtu augstu jāvērtē tiem, kuriem nav ticības.

Izturēšanās pret visiem Dieva bērniem kā pret brāļiem un māsām

Otrais piemērs, kā reliģiska ticība dod labumu sabiedrībai un dod gaismu pasaulei, ir reliģijas loma attieksmes aspektā pret visiem Dieva bērniem kā pret brāļiem un māsām.

Daudzas ticībā balstītas institūcijas pēdējos divos gadsimtos ir bijušas priekšplānā, lai tiektos palīdzēt cilvēkiem, kas pakļauti nežēlīgiem apstākļiem, un tos glābtu, jo viņi tic, ka visi cilvēki ir veidoti pēc Dieva tēla un līdzības.²³ Viljams Vilberforss, izcilais britu valstsvīrs, ir tam lielisks piemērs, jo palīdzēja pasludināt vergu tirdzniecību ārpus likuma Lielbritānijā.²⁴ Aizkustinošā himna „Amazing Grace” (Apbrīnojamā žēlastība) un iedvesmojošā filma ar tādu pašu nosaukumu attēlo 1800-to gadu sākuma sajūtu un apraksta viņa varonīgos centienus. Vilberforsa nenogurstošās pūles bija viens no pirmajiem soļiem, lai likvidētu šo briesmīgo, apspiedošo, nežēlīgo un savtīgo paradumu. Kā daļu no šiem centieniem viņš kopā ar citiem vadītājiem veica pirmos soļus, lai pārveidotu sabiedrisko morāli. Viņš ticēja, ka izglītībai un valdībai ir jābūt morāles balstītai.²⁵ „Viņš dzīvoja savas vīzijas dēļ — par morālu un garīgu bagātināšanos, vai tā bija laulības aizstāvība, vai uzbrukumus vergu tirdzniecībai, vai arī nešaubīgi aizstāvēt Sabata dienu.”²⁶ Ar lielu enerģiju viņš palīdzēja mobilizēt valsts morālos un sociālos līderus valsts mēroga cīņā pret netikumu.²⁷

Mūsu agrīnās Baznīcas vēsturē lielākā daļa baznīcas locekļu bija pret verdzību.²⁸ Tas, kopā ar mūsu reliģisko pārliecību, bija nozīmīgs iemesls naidīgumam un grupējumu uzbrukumiem, kurus viņi piedzīvoja, kuru kulminācija bija iznīcināšanas pavēle, kuru izdeva gubernators Bogs Misūri štatā.²⁹ 1833. gadā Džozefs Smits saņēma atklāsmi, kas noteica, ka „nav pareizi, ka kāds cilvēks būtu kāda cita jūgā”.³⁰ Mūsu ziedošanās reliģijas brīvībai un izturēšanās pret visiem cilvēkiem kā pret Dieva dēliem un meitām ir mūsu mācības centrā.

Šie ir tikai divi piemēri tam, kā ticībā balstītas vērtības ir pamata principi, kas ievērojami svētī sabiedrību. Ir daudz vairāk vērtību. Mums vajadzētu gan piedalīties pašiem, gan atbalstīt cilvēkus godīgumā, lai palīdzētu no jauna atjaunot morāles vērtības, kas svētīs

visu sabiedrību.

Ļaujiet man skaidri pateikt, ka visām balsīm ir jātiek sadzirdētām publiski. Nedz reliģiskas, nedz laicīgas balsis nedrīkst tikt apklusinātas. Turklāt, mums nevajadzētu cerēt, ka tāpēc, ka daži no mūsu uzskatiem izriet no reliģiskiem principiem, tie automātiski tiks pieņemti vai tiem tiks dots priekšrocības statuss. Bet ir arī skaidrs, ka ir jābūt tiesībām šādus uzskatus un vērtības izvērtēt pēc to nopelniem.

Mūsu mācības morālais pamats var būt bākas gaisma pasaulei, un tas var būt vienojošs spēks gan morālei, gan ticībai Jēzum Kristum. Mums ir jāpasargā mūsu ģimenes un jābūt priekšplānā kopā ar visiem labas gribas cilvēkiem, darot visu, ko mēs varam, lai aizsargātu gaismu, cerību un tikumisku uzvedību mūsu sabiedrībā.

Ja mēs gan dzīvosim pēc šiem principiem, gan tos pasludināsim, mēs sekosim Jēzum Kristum, kas ir pasaules Patiesā Gaisma. Mēs varam būt taisnīguma spēks, sagatavojoties mūsu Kunga un Glābēja Jēzus Kristus Otrajai atnākšanai. Mēs raugāties pēc tās skaistās dienas, kad „brīvas sirdis dziedās, kad atkal iedegsies gaismas visā pasaulē”.³¹ Svētajā Jēzus Kristus Vārdā, āmen.

ATSAUCES

1. Skat. Richard Hough un Denis Richards, *The Battle of Britain: The Greatest Air Battle of World War II* (1989), 264. lpp.
2. Attiecināts uz Sir Edward Grey. Skat. “When the Lights Go On Again (All over the World),” wikipedia.org.
3. Skat. Mācība un derības 88:11–13. Kristus Gaisma ir „gaisma, kas ir visā, kas dod dzīvību visam, kas ir likums, ar ko viss tiek pārvaldīts” (13. p.). Vispusīgai izpratnei par Kristus Gaismu un atšķirību starp Kristus Gaismu un Svēto Garu skat. Boids K. Pekers, “Kristus gaisma”, *Liahona*, 2005. g. apr., 8.–14. lpp.
4. Moronija 7:19.
5. Skat. Jacques Barzun, *From Dawn to Decadence: 500 Years of Western Cultural Life* (2000), 798. lpp.
6. Skat. Ticības apliecinājumi 1:13.
7. Mateja 5:16.
8. Roger B. Porter, “Seek Ye First the Kingdom of God,” runa, kas sniegta Kembridžas universitātes bīskapijā, Kembridžas Masačūsetsas stabā, 2009.gada 13.septembrī.
9. Mormona 6:17.
10. Mormona 8:3.
11. Skat. John Micklethwait un Adrian Wooldridge, *God Is Back: How the Global Revival of Faith Is Changing the World* (2009).
12. Skat. Diana Butler Bass, “Peace, Love and Understanding” (recenzija par John Micklethwait un Adrian Wooldridge darbu *God Is Back*,), *Washington Post National Weekly Edition*, 2009. g. 27. jūl.–2. aug., 39. lpp.
13. Skat. David D. Kirkpatrick, “The Right Hand of the Fathers,” *New York Times Magazine*, 2009. g. 20. dec., 27. lpp.
14. Skat. Kirkpatrick, “The Right Hand of the Fathers,” 27. lpp. Robert P. George māca, ka vai nu mums ir morāli iemesli un brīva izvēle, vai arī mums ir amorālums un determinisms.
15. Mācība un Derības 84:46.
16. Mācība un Derības 84:48.
17. Boyd K. Packer, *Liahona*, 2005. g. apr., 8. lpp.
18. Mosijas 29:26–27.

19. Skat. Margaret Somerville, "Should Religion Influence Policy?" www.themarknews.com/articles/1535-should-religion-influence-policy.
20. Skat. Zhao Xiao, "Market Economies with Churches and Market Economies without Churches," 2002, www.danwei.org/business/churches_and_the_market_econom.php. Šis ķīniešu valsts ekonomists argumentē, ka morāli pamati ir nepieciešami, lai pasargātu cilvēkus no melošanas un citu cilvēku ievainošanas.
21. "The Cotter's Saturday Night," *Poems by Robert Burns* (1811), 191.
22. Skat. Clayton M. Christensen, "The Importance of Asking the Right Questions" (Dienvidu Ņūhempšīras universitātes grāda piešķiršanas ceremonijas runa, 2009. gada 16. maijs).
23. Skat. 1. Mozus 1:26.
24. Skat. William Hague, *William Wilberforce: The Life of the Great Anti-Slave Trade Campaigner* (2007), 352–56.
25. Skat. Hague, *William Wilberforce*, 104–5.
26. Hague, *William Wilberforce*, 513.
27. Skat. Hague, *William Wilberforce*, 107–8.
28. Skat. James B. Allen un Glen M. Leonard, *The Story of the Latter-day Saints*, 2. izd. (1992), 93, 120, 202.
29. Skat. Leonard J. Arrington un Davis Bitton, *The Mormon Experience: A History of the Latter-day Saints*, 2. izd. (1992), 48–51; skat. arī Clyde A. Milner un citi, *The Oxford History of the American West* (1994), 362: „kolonisti, kuri atbalstīja verdzību, un politiķi tos vajāja bez žēlastības.”
30. Mācība un Derības 101:79.
31. Dziesmas „Kad atkal iedegsies gaismas visā pasaulē” pēdējā rindiņa.